

VERSLAG CONGRES #JEUGDWERKWERKT

Themasessie #Kracht van Kruispunten

Datum: 12 juni 2018

Debat kruispunten

[11u30-12u30 : Grote Zaal AB]

Verslag van een deelnemer

- ✦ Directeur De Ambrassade: **Eva Vereecke** (inleiding)
- ✦ Coördinator Vlaamse Jeugdraad: **Dries De Smet** en beleidsmedewerker De Ambrassade: **Liesbeth Maene** (whats app- moderatie en vragen vanuit het publiek)
- ✦ Voorzitter De Ambrassade en directeur Formaat: **Tom Willox** (moderator)
- ✦ **Deelnemers debat:** Minister **Sven Gatz**, **Miranda Van Eetvelde**, **Imade Annouri**, **Orry van de Wauwer**, **Tine Soens**

1 Verwelkoming

- ✦ Eva heet iedereen welkom en vat samen wat de Ambrassade en de jeugdwerksector de afgelopen periode al heeft gedaan op haar kruispuntentocht. Zo werd o.a. in december een debat gehouden over de praktijk en uitdagingen van jeugdwerkorganisaties waarbij we ook uit andere sectoren reflecties hoorden zoals uit sport, bijzondere jeugdzorg en onderwijs. In maart keken we meer beleidsmatig naar onderwerpen zoals kindercare en politieverwerking. We gingen in op de bestaande instrumenten van Vlaanderen; het JKP en het label met Filip van het kabinet.
- ✦ We hebben hier uit onthouden dat de ondersteuning van jeugdwerkers van groot belang is. Jeugdwerkers moeten vandaag van alle markten thuis zijn, zo staan ze ook naast jongeren bij de zoektocht naar werk, binnen onderwijs enz. In elke sector gelden andere regels en jeugdwerkers leren de taal en cultuur van andere beleidsdomeinen spreken. We merken daarbij dat veel structuren en procedures harder geformuleerd zijn dan die van het ervaringsgerichte, procesmatige. Jeugdwerkers kijken ook naar de brede omgeving, als je gasten volledig en goed wilt omkaderen gaat het ook om andere sectoren.
- ✦ Daarom is het belangrijk om als jeugdwerker mee aan tafel te zitten en dat te doen vanuit ons eigen DNA. Andere sectoren menen uiteraard ook het beste met jongeren maar daar mist wel vaak nog het vertrouwen dat er is bij een jeugdwerker. We stellen noden van jongeren centraal. Anderzijds is de druk op jeugdwerkers dus al groot genoeg, dus wat vragen we hen? Om hun netwerken in te zetten, niet om letterlijk zelf alles te doen. Wel verwachten we van jeugdwerk dat ze andere jeugdwerkvormen uitvinden, nieuwe structuren gebruiken om meer mensen te bereiken op een andere manier.
- ✦ Dit alles kan je als jeugdwerk dus niet alleen, onze kracht zit erin om ook andere cirkels te herkennen en te benoemen. We moeten er voor opletten net in dat bruggen bouwen en linken leggen zelf niet ondergesneeuwd te raken. Het is de kunst om het jeugdwerk-DNA binnen te brengen en vanuit het beleid dan ook beleidsinstrumenten te creëren die vanuit de doelgroep denken, vanuit de kracht van het jeugdwerk. Eva geeft het woord aan moderator Tom.

2 Debat

2.1 Openingsvraag

- ✦ Tom geeft aan dat we beleidsverantwoordelijkheid als sector niet uit de weg mogen gaan, we moeten die dingen doen waar we van dromen, die dingen die belangrijk zijn voor kinderen & jongeren. Een openingsvraag peilt naar welke straffe ervaring de parlementairen hebben ervaren binnen jeugdwerk op kruispunt met andere sectoren. Er worden voorbeelden gegeven over Akabe-werking op kruispunt jeugdwerk en welzijn, open kamp, samenwerken met jonge nieuwkomers zoals mooi voorbeeld Wereldspelers van de Ambrassade. Daar is het initiatief ook echt uit de kracht jeugdwerk gekomen, daar leer je veel van bij. Ook de minister verwijst naar Wereldspelers als typevoorbeeld van jeugdwerk uit eigen kracht in partnerschap met andere sector samenwerken.

2.2 Vraagstuk 1: Positie van het jeugdwerk in samenwerking

- ✦ Uit verslag reflectie studiebezoek Finland april 2018: “Het jeugdwerk wordt hier door andere “hardere” sectoren zoals politie, crisishulpverleners, ondernemers, werkgevers echt erkend in haar waarde (>In België= onvoldoende erkend?). Want wij als jeugdwerkers kennen jongeren, weten hoe jongeren reageren, vertrekken vanuit hun noden en ingesteldheid.”
- ✦ Tom geeft aan dat we de jeugdwerkmethodiek centraal zetten maar de sector wel het gevoel heeft dat de erkenning er niet altijd is.
  - ✦ Orry Van de Wauwer: Het is belangrijk om vanuit hardere sectoren voldoende aandacht voor goed en sterk jeugdwerk te hebben. We moeten au fond de meerwaarde van jeugdwerk erkennen, niet alleen methodiek gebruiken als het nuttig is voor andere sectoren. Wel jeugdwerk als waardige en gelijkwaardige partner betrekken. Opletten voor instrumentaliseren van de jeugdwerksector; waar kruispunten kunnen werken is het zeker interessant maar opletten voor druk.
  - ✦ Miranda van Eetvelde: het jeugdwerk zelf is goed georganiseerd maar er zijn bepaalde sectoren die geen reflex naar de jeugdwerkmethodiek hebben terwijl participatie veel voorbeelden kan bieden. Jeugdwerk biedt ruimte voor fouten, vrijheid in verdere leven, dat is niet in elke sector zo. Er is dus nog werk aan de winkel in andere sectoren voor het maken van die reflex; zoals in de hardere sectoren. We moeten gaan voor meer interactie tussen verschillende beleidsdomeinen.
  - ✦ Imade Annouri: is het voor een stuk eens met wat gezegd is maar vindt dat we als maatschappij een mentaliteitsverandering nodig hebben; we spreken over zachte en hardere sectoren terwijl de sociale sector elke dag werkt met mensen en hard werk verzet op de dagelijkse werkvloer. We merken dus een paradox; we hebben allemaal consensus over waardering van de jeugdsector maar toch zien we in waardering zowel financieel als maatschappelijk dat die vaak stiefmoederlijk is.
  - ✦ Tine Soens: We zien ook bij onderwijs dat ze als oplosser voor alle problemen naar voor wordt geschoven; opletten dat het jeugdwerk niet ook op die manier bekeken zal worden.
  - ✦ Minister Gatz: Ook aandacht houden voor professioneel jeugdwerk vs. vrijwilligerswerk. Wat bij het project Wereldspelers heel sterk was, is dat dit niet vanuit de asielsector is gekomen maar uit de jeugdsector zelf gesignaleerd én uitgewerkt is. Dus vanuit jeugdsector belangrijk met inhoudelijk signaal en voorstel naar andere sectoren te gaan, pick your battles; anders kan je niet alles blijven draaien.
- ✦ *“Kruispuntorganisatie wordt heel positief voorgesteld. Je moet waakzaam blijven om je eigen identiteit boven water te houden. Behoud je logica als jeugdwerkorganisatie. Verlies je eigen identiteit niet uit het oog. Baseducatie zit nu in een onderwijslogica en dat is een heel andere logica van waaruit ze vertrokken zijn. Daar staan nu leerkrachten en geen sociaal werkers meer. Ze verliezen dus het vertrekken vanuit de leefwereld uit het oog. Soms botsen de logica's van waaruit je vertrekt en daar zal je in de samenwerking moeten uitgeraken. Kies dus bewust met wie je een partnerschap opneemt en met wie niet.”* Tom geeft aan dat jeugdwerk veel verder gaat dan vrije tijd en kinderen en jongeren; dit wordt soms heel positief voorgesteld maar ook belangrijk om instrumentalisering in het oog te houden zodat identiteit niet verloren gaat.

- Tine Soens: jeugdwerk is vandaag meer dan puur het vrije tijdsgegeven; kinderen en jongeren zijn geen eilandjes als ze in jeugdwerk toekomen; ze laten hun bagage niet achter aan de deur. Hoe verplaatsen jongeren zich veilig naar de jeugdbeweging enz. We moeten anderzijds ook waken dat jeugdwerk jeugdwerk blijft; dat evenwicht moet behouden blijven. Het is ook een moeilijke vraag omdat je lokaal een heel ander verhaal hebt dan Vlaams; de reflex van beleidsmakers moet sowieso gecreëerd worden om kinderen & jongeren centraal te zetten.
- Minister Gatz: we moeten dit ook plaatsen in totale vrije tijdsbeleving, jeugdwerk is een belangrijk aanspreekpunt, maar ook sport, deeltijds kunstonderwijs enz. zijn dat. We weten alleen niet wie we met geen enkele vorm bereiken. Wat daarom belangrijk is bij het creëren van aanbod totale vrije tijd is ook dat we moeten blijven nadenken over noden van kinderen en wat we van hen verlangen.
- Tom stelt de vraag dat er misschien wel nog een leemte bestaat en we misschien nog andere initiatieven moeten betrekken?
  - Imade Annouri stelt vast dat in de commissie ook vaak consensus is over het bereiken van kinderen en jongeren die we nog niet bereiken; het is logisch dat de noden van alle kinderen anders zijn; hij stelt bv. Vast dat nu wel kinderen van ouders met migratieachtergrond ingang vinden in jeugdwerk maar dat zijn vaak nu kinderen van ouders die in de middenstand zijn verplaatst; er is dus eigenlijk geen nieuwe doelgroep bereikt.
  - Minister Gatz: Bij vergroten van aanbod wel altijd dat evenwicht tussen professionelen en vrijwilligers bewaken.
- Dries koppelt terug uit het publiek met Interessante vragen: Slaagt de overheid er voldoende in om ook lokaal voor jongeren een verschil te maken? Krijgen ze genoeg professionele ondersteuning? Is er ruimte voor de brug tussen sectoren? Ook gericht op beleid zelf; het jeugdwerk bevindt zich op meerdere kruispunten; treedt het genoeg uit de hoekjes?

2.3 Vraagstuk 2: Positie van jeugdwerk in brede beleidsinstrumenten

- *“Jeugdwerk moet de eerste prioriteit zijn van een instrument zoals het JKP om als fundament de uitgangspositie van kinderen & jongeren in elk domein te belichten.” Tom leidt in dat het huidige JKP vandaag wel de nodige uitdagingen bevat en we daar vandaag moeilijk mee aan de slag kunnen.*
  - Minister Gatz: De verdienste van het JKP is dat het bestaat, om met de regering jeugd- en kinderrechten te bevorderen. Maar in huidige vorm slaat het niet genoeg aan; dus in volgende JKP proberen we hardere, duidelijkere afspraken te maken; minder doelen meer gerichte middelentoewijzing. Dit is een goede vooruitgang, dit soort (plan bestond nog niet; er komt een verbetering zodat andere ministers dit plan ook niet meer alleen als last zien.
- Tom vraagt of het jeugdwerk een rol kan spelen in dit nieuwe JKP.
  - Orry Van De Wauwer geeft aan dat hij het daar niet mee eens is; jeugdwerk als prioriteit noemen staat haaks op geïntegreerd JKP; jeugdwerk is een belangrijk onderdeel; maar met 1/3 bereikte jongeren moet het JKP categoriaal zijn. Dus alleen focus op jeugdwerk is niet integraal. Hierover wordt in juni nog verder gediscussieerd in het parlement. Op vraag van Tom geeft hij aan dat het jeugdwerk wel de input van de jeugdsector wel enorm waardevol is en veel aandacht zal krijgen. Dit geldt ook voor evaluatie JKP.
- *Klassieke denkfout: “De aanwezigheid van een jeugddienst zet andere diensten en bevoegdheidsniveaus uit de wind om hun verantwoordelijkheid op te nemen mbt. Jeugdbeleid.” Tom stelt de vraag welke rol Vlaanderen nog kan spelen naar lokale besturen toe.*
  - Tine Soens: we hebben het label kindvriendelijke steden & gemeentes; dat label is van de jeugdsector zelf, mogen we vanuit overheid niet te veel in interveniëren naast wat sturende rol. Daarnaast hebben we een programmaverantwoordelijke om bij alle beleidsdomeinen tussen te komen en kinderen en jongeren centraal te zetten.
  - Miranda Van Eetvelde: haalt veel positieve zaken uit spreken met collega’s over het label; belangrijk om dan nog de reflex te maken naar andere domeinen. Dat begint bij het lokale niveau, kan in toekomst nog aan belang winnen en het label is een waardevol instrument.

- Imade Annouri: We zien in lokaal bestuur dat iedereen kinderen en jongeren uiteraard belangrijk vindt, maar budgetten zijn beperkt en als er een crisis tussenkomt houdt nu niks tegen om geld te herverdelen en dan heeft jeugd minder. Het is begrijpelijk vanuit bestuur maar we hebben middelen toewijzing met duurzaam karakter nodig. Sommige steden doen het heel goed, anderen veel minder omwille van praktische redenen, dus over waken.
- Miranda Van Eetvelde; belangrijk zowel vanuit jeugd en jeugdwerking ook mensen warm te maken om zelf te participeren in lokaal beleid.
- Vragen van Dries uit publiek; Hoe zien we de verhouding met Brussel, wat hebben we geleerd uit de laatste meting jeugdparticipatie en hoe kijken we ernaar, er wordt de suggestie gegeven om een netwerk jeugd op te zetten, we zijn een sector van verhalen en evolueren naar cijfers. Wat kan het decreet lokaal nog betekenen?
- Minister Gatz: we hebben gezien in de laatste meting dat jeugdwerk wel breder verankerd is in verschillende diensten lokaal beleid maar ook slecht nieuws omdat participatie jongeren serieus is afgenomen. We zijn ons ervan bewust en gaan dit monitoren. Bovenlokaal specifieke subsidiemogelijkheden. Om de discussie goed te kunnen voeren hebben we goede gegevens nodig. Wat Brussel betreft is het aanbod belangrijk vanuit VGC en COCOF. Wat jeugd betreft naar gemeenschappelijke communicatie staan we nog niet ver; maar in een jonge stad als Brussel ook rekening houden met vraag en aanbod. De komende maanden volgt hiervoor ook een meetoefening.

2.4 Slotvraag

- Tom: Wat zou jou prioriteit zijn als minister van Jeugd?
  - Tine Soens: extra investeren in kinderen en jongeren, breder dan jeugdwerk en reflex creëren om ze altijd centraal te zetten.
  - Orry van de Wauwer; op korte termijn wil de fractie ervoor zorgen dat we na de hervorming van het departement zeker een minister van jeugd behouden, voldoende aandacht voor jeugd behouden. Op langere termijn naar jongeren zelf blijven luisteren, ambassadeur zijn, reflex hebben om andere ministers in het oog te houden.
  - Miranda Van Eetvelde: jeugdwerk naar waarde schatten en ook expertise uitdragen in andere beleidsdomeinen.
  - Imade Annouri: Als je je dag goed wilt beginnen is het belangrijk voor mij als persoon om mijn bed goed gemaakt te hebben, goed ontbeten, krant gelezen; zo ook voor kinderen en jongeren nodig om van bij de start goede kansen te hebben en alles van de beginfase zo optimaal mogelijk te hebben. We hebben daarvoor een goede mindset in de samenleving nodig. We willen niet bij jeugdwerk aankloppen als het nodig is, maar met alle mensen switch maken naar weten dat de beste antwoorden tegen radicalisering bv. preventief werken is zoals jeugdwerk zonder te instrumentaliseren. Tot slot willen we terug een sterk decreet lokaal jeugdbeleid invullen.